

Høringsnotat – forslag til endringer i forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte av utvekslingsorganisasjoner og samarbeidsprogrammer mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole

Til § 1 Utvekslingsopphold gjennom utvekslingsorganisasjon

Kunnskapsdepartementet foreslår å fjerne vilkåret i bestemmelsens andre ledd bokstav b om at organisasjonen skal være pliktig til å levere årsberetning eller årsmelding med regnskap til Enhetsregisteret. Enkelte godkjente organisasjoner er ideelle organisasjoner som ikke er regnskapspliktige etter regnskapsloven, og dermed heller ikke pliktige til å utarbeide årsberetning med regnskap. Andre organisasjonsformer som stiftelse eller aksjeselskap medfører derimot plikt til levere årsberetning og årsregnskap.

Departementet var ikke tilstrekkelig oppmerksom på dette forholdet da forskriftsbestemmelsen ble fastsatt. Det har ikke vært intensjonen at ideelle organisasjoner ikke skal ha mulighet til å bli godkjent som utvekslingsorganisasjon. Departementet foreslår derfor å fjerne vilkåret. Dette vil ikke innebære noen realitetsendring.

Gjeldende § 1:

§ 1. Utvekslingsopphold gjennom utvekslingsorganisasjon

Utvekslingsorganisasjoner kan på bestemte vilkår godkjennes slik at elever som tar utvekslingsopphold gjennom organisasjonen i land utenfor Norden, kan ha rett til utdanningsstøtte etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte § 35-11. Det er en forutsetning at utvekslingsoppholdet har en varighet på ett år. Departementet, eller den departementet utpeker, bestemmer hvilke utvekslingsorganisasjoner som er godkjent for utdanningsstøtte.

Det stilles som vilkår for godkjenning for utdanningsstøtte at organisasjonen:

- a) skal kunne ta imot utenlandske elever i Norge, og ha et opplegg for dette som tilsvarer det som finnes for å sende norske elever på utveksling til utlandet,
- b) skal være registrert i Enhetsregisteret, og være pliktig til å levere årsberetning eller årsmelding med regnskap,
- c) skal ha kontor med fysisk tilhold i Norge,
- d) skal ha en stedlig kontaktperson i studielandet,
- e) skal tilfredsstillе krav fra offentlige myndigheter eller tilsvarende i de landene organisasjonen har sin virksomhet,
- f) skal ha rutiner for informasjon og forberedelse av elever og foresatte i forkant av utvekslingsoppholdet, og rutiner for informasjon, tilrettelegging og oppfølging av eleven under utvekslingsoppholdet,
- g) skal ha ansvar for å plassere elevene i egnede vertsfamilier,

- h) skal ha rutiner for å bistå elevene ved behov med å innhente nødvendig dokumentasjon om utdanningssystemet i det aktuelle landet og/eller innholdet i opplæringen eleven planlegger å ta, i forbindelse med elevens søknad om forhåndstilsagn om godkjenning av tidligere bestått opplæring i utlandet etter forskrift til opplæringslova § 1-16 eller forskrift til privatskolelova § 5a-3,
- i) skal rapportere til departementet eller den departementet utpeker om:
 - henvendelser fra enkeltpersoner som kan ha betydning for om vilkårene for godkjenning for utdanningsstøtte er oppfylt, og
 - endringer i utenlandske myndigheters godkjenninger av partnerorganisasjoner, og eventuell tilbaketrekking av disse godkjenningene.

Departementet fastsetter nærmere retningslinjer til disse vilkårene.

Forslag til endring i § 1:

§ 1. Utvekslingsopphold gjennom utvekslingsorganisasjon

Uttekslingsorganisasjoner kan på bestemte vilkår godkjennes slik at elever som tar utvekslingsopphold gjennom organisasjonen i land utenfor Norden, kan ha rett til utdanningsstøtte etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte § 35-11. Det er en forutsetning at utvekslingsoppholdet har en varighet på ett år. Departementet, eller den departementet utpeker, bestemmer hvilke utvekslingsorganisasjoner som er godkjent for utdanningsstøtte.

Det stilles som vilkår for godkjenning for utdanningsstøtte at organisasjonen:

- a) skal kunne ta imot utenlandske elever i Norge, og ha et opplegg for dette som tilsvarer det som finnes for å sende norske elever på utveksling til utlandet,
- b) skal være registrert i Enhetsregisteret, ~~og være pliktig til å levere årsberetning eller årsmelding med regnskap,~~
- c) skal ha kontor med fysisk tilhold i Norge,
- d) skal ha en stedlig kontaktperson i studielandet,
- e) skal tilfredsstillere krav fra offentlige myndigheter eller tilsvarende i de landene organisasjonen har sin virksomhet,
- f) skal ha rutiner for informasjon og forberedelse av elever og foresatte i forkant av utvekslingsoppholdet, og rutiner for informasjon, tilrettelegging og oppfølging av eleven under utvekslingsoppholdet,
- g) skal ha ansvar for å plassere elevene i egnede vertsfamilier,
- h) skal ha rutiner for å bistå elevene ved behov med å innhente nødvendig dokumentasjon om utdanningssystemet i det aktuelle landet og/eller innholdet i opplæringen eleven planlegger å ta, i forbindelse med elevens søknad om forhåndstilsagn om godkjenning av tidligere bestått opplæring i utlandet etter forskrift til opplæringslova § 1-16 eller forskrift til privatskolelova § 5a-3,
- i) skal rapportere til departementet eller den departementet utpeker om:

- henvendelser fra enkeltpersoner som kan ha betydning for om vilkårene for godkjenning for utdanningsstøtte er oppfylt, og
- endringer i utenlandske myndigheters godkjenninger av partnerorganisasjoner, og eventuell tilbaketrekking av disse godkjenningene.

Departementet fastsetter nærmere retningslinjer til disse vilkårene.

Til § 2 Samarbeidsprogram mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole

Kunnskapsdepartementet foreslår å forenkle prosessen for godkjenning for utdanningsstøtte av samarbeidsprogrammer ved å åpne for at alle programmer som tilfredsstillende faglige kravene til godkjenning, kan godkjennes uten at Stortinget fatter eget vedtak om bevilgning. Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) har i dag ansvaret for de faglige vurderingene av søknadene om godkjenning av slike programmer og leverer innstilling til vedtak til departementet. Med forslaget har departementet mulighet til å delegere vedtaksmyndigheten i disse sakene til SIU.

Med dette ønsker departementet både å øke forutsigbarheten for den enkelte søkeren om søknaden kan få et positivt svar, og å redusere saksbehandlingstiden betydelig. Forutsigbarheten øker dersom det kun er de faglige vilkårene som teller for å kunne vurdere søknaden og treffe et vedtak. Forslaget skal dermed medvirke til å senke terskelen for å etablere slike samarbeidsprogrammer for internasjonalisering i den videregående opplæringen.

Forslaget innebærer at ordlyden som beskriver dagens prosess med innstilling til vedtak og endelig vedtak må justeres i § 2.

Departementet foreslår også å bruke begrepet "elevgruppe" til erstatning for "elever" for å få en mer presis begrepsbruk i forskriften. Det er "elevgruppe" som brukes i forskriftens § 3 slik den lyder i dag. Etter departementets vurdering uttrykker dette begrepet på en bedre måte enn "elever" at intensjonen med ordningen er at avgrensede grupper, på størrelse med en vanlig klasse, kan ta et studieopphold i utlandet med støtte fra Lånekassen.

Gjeldende § 2:

§ 2. Samarbeidsprogram mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole

Samarbeidsprogram mellom norske videregående skoler og skoler i land utenfor Norden kan på bestemte vilkår godkjennes slik at elever som er tatt opp i programmet kan ha rett til utdanningsstøtte etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte § 35-9. Departementet bestemmer hvilke samarbeidsprogram som er godkjent for utdanningsstøtte, etter innstilling fra den departementet utpeker.

Følgende vilkår gjelder for godkjenning:

- a) det skal foreligge en samarbeidsavtale med en utenlandsk videregående skole,
- b) studieoppholdet i utlandet skal være relatert til kompetansemålene i læreplanen,
- c) det er en forutsetning at studieoppholdet i utlandet ikke har lengre varighet enn ett år, og at det erstatter en del av en utdanning i videregående skole som elevene er i gang med i Norge,
- d) skolen i Norge skal ha rutiner for å forberede og informere elever og foreldre om studieoppholdet i utlandet,
- e) en ansatt ved skolen i Norge skal følge elevene til utlandet, eventuelt må elevene ha en særskilt kontaktperson ved samarbeidsskolen i utlandet,
- f) skolen i Norge skal ha rutiner for å ivareta elevenes behov ved konflikter eller problemer med skole eller innkvartering,
- g) skoleeier skal søke om godkjenning, og
- h) skolen i Norge skal melde fra til departementet eller den departementet utpeker, om endringer eller lite bruk av samarbeidsprogram som er godkjent.

Departementet fastsetter nærmere retningslinjer til disse vilkårene.

Forslag til endring i § 2:

§ 2. Samarbeidsprogram mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole

Samarbeidsprogram mellom norske videregående skoler og skoler i land utenfor Norden kan på bestemte vilkår godkjennes slik at en elevgruppe elever som er tatt opp i programmet kan ha rett til utdanningsstøtte etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte § 35-9. Departementet, eller den departementet utpeker, bestemmer hvilke samarbeidsprogram som er godkjent for utdanningsstøtte.; ~~etter innstilling fra den departementet utpeker.~~

Følgende vilkår gjelder for godkjenning:

- a) det skal foreligge en samarbeidsavtale med en utenlandsk videregående skole,
- b) studieoppholdet i utlandet skal være relatert til kompetansemålene i læreplanen,
- c) det er en forutsetning at studieoppholdet i utlandet ikke har lengre varighet enn ett år, og at det erstatter en del av en utdanning i videregående skole som elevene er i gang med i Norge,
- d) skolen i Norge skal ha rutiner for å forberede og informere elever og foreldre om studieoppholdet i utlandet,
- e) en ansatt ved skolen i Norge skal følge elevene til utlandet, eventuelt må elevene ha en særskilt kontaktperson ved samarbeidsskolen i utlandet,
- f) skolen i Norge skal ha rutiner for å ivareta elevenes behov ved konflikter eller problemer med skole eller innkvartering,
- g) skoleeier skal søke om godkjenning, og

- h) skolen i Norge skal melde fra til departementet eller den departementet utpeker, om endringer eller lite bruk av samarbeidsprogram som er godkjent.

Departementet fastsetter nærmere retningslinjer til disse vilkårene.

Til § 3 Yrkesfaglig samarbeidsprogram mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole og § 4 Vilkår for prioritering av søknader om godkjenning av samarbeidsprogram

Som følge av forslaget om å forenkle prosessen med godkjenning av samarbeidsprogrammer etter § 2, kan §§ 3 og 4 utgå. Det at yrkesfaglige samarbeidsprogrammer kan godkjennes etter de samme faglige kriteriene som andre programmer i § 2, trenger ikke lenger noen særskilt regulering i § 3. Årsaken til at yrkesfaglige programmer i dag er regulert særskilt, er at disse kan godkjennes uten egen budsjettbehandling i Stortinget.

Kriteriene for prioritering av søknadene om godkjenning av samarbeidsprogram i § 4 gjelder de tilfellene der ikke alle søknader kan innvilges. Med en regelstyrt forvaltning av godkjenningsordningen faller behovet for kriterier for prioritering av søknadene bort.

Departementet foreslår derfor at bestemmelsene utgår i sin helhet. Som følge av dette endres nummereringen av de resterende bestemmelsene.

Gjeldende §§ 3 og 4:

§ 3. Yrkesfaglig samarbeidsprogram mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole

Yrkesfaglige samarbeidsprogram mellom norske videregående skoler og skoler i land utenfor Norden, kan på bestemte vilkår godkjennes slik at en elevgruppe som er tatt opp i programmet kan ha rett til utdanningsstøtte etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte § 35-10. Departementet, eller den departementet utpeker, bestemmer hvilke yrkesfaglige samarbeidsprogram som er godkjent for utdanningsstøtte.

Det stilles tilsvarende vilkår for godkjenning som i § 2 andre ledd. Departementet fastsetter nærmere retningslinjer til disse vilkårene.

§ 4. Vilkår for prioritering av søknader om godkjenning av samarbeidsprogram

En godkjenning av et nytt samarbeidsprogram etter § 2 forutsetter Stortingets vedtak om bevilgning til utdanningsstøtte til elevene som er tatt opp i programmet.

I vurderingen av nye søknader om godkjenning av samarbeidsprogram etter § 2, skal følgende kriterier for prioritering legges til grunn:

- a) samarbeid med ikke-engelskspråklige land,
- b) geografisk spredning i Norge av samarbeidsskoler, og
- c) samarbeid i yrkesfaglig utdanningsprogram

Forslag til endring i §§ 3 og 4:

§§ 3 og 4 oppheves.

Til § 5 Videreføring av godkjenning

Som følge av at departementet foreslår at § 3 skal utgå i sin helhet, må første ledd bokstav c i denne bestemmelsen også utgå, siden denne delen av bestemmelsen gjelder § 3. Yrkesfaglige samarbeidsprogrammer vil være dekket av bokstav b, siden de nå omfattes av § 2 i forskriften.

Gjeldende § 5:

§ 5. Videreføring av godkjenning

Etter innvilgelse av søknad om godkjenning etter denne forskriften, skal det etter nærmere bestemte perioder vurderes om vilkårene for godkjenningen fremdeles er oppfylt:

- a) Godkjenninger av utvekslingsorganisasjoner etter § 1 skal vurderes etter tre år, regnet fra og med det første undervisningsåret godkjenningsvedtaket gjelder for.
- b) Godkjenninger av samarbeidsprogram etter § 2 skal vurderes etter fem år, regnet fra og med det første undervisningsåret godkjenningsvedtaket gjelder for.
- c) Godkjenninger av yrkesfaglige samarbeidsprogram etter § 3 skal vurderes etter fem år, regnet fra og med det første undervisningsåret godkjenningsvedtaket gjelder for.

Dersom vilkårene ikke lenger er oppfylt, kan departementet eller den departementet utpeker trekke godkjenningen tilbake. Se § 6.

Forslag til endring i § 5:

§ 5. Videreføring av godkjenning

Etter innvilgelse av søknad om godkjenning etter denne forskriften, skal det etter nærmere bestemte perioder vurderes om vilkårene for godkjenningen fremdeles er oppfylt:

- a) Godkjenninger av utvekslingsorganisasjoner etter § 1 skal vurderes etter tre år, regnet fra og med det første undervisningsåret godkjenningsvedtaket gjelder for.
- b) Godkjenninger av samarbeidsprogram etter § 2 skal vurderes etter fem år, regnet fra og med det første undervisningsåret godkjenningsvedtaket gjelder for.
- ~~e) Godkjenninger av yrkesfaglige samarbeidsprogram etter § 3 skal vurderes etter fem år, regnet fra og med det første undervisningsåret godkjenningsvedtaket gjelder for.~~

Dersom vilkårene ikke lenger er oppfylt, kan departementet, eller den departementet utpeker, trekke godkjenningen tilbake. Se § 6.

Til § 6 Tilbaketrekking av godkjenning

Som følge av forslaget om endringer i § 2 som igjen fører til at § 3 faller bort, må henvisningen til § 3 i denne bestemmelsen tas ut.

Gjeldende § 6:

§ 6. Tilbaketrekking av godkjenning

Dersom det ved vurderingen av videreføring av godkjenning som fastsatt i § 5 første ledd går fram at vilkårene etter §§ 1, 2 eller 3 ikke er oppfylt, kan departementet eller den departementet utpeker trekke godkjenningen tilbake. Dersom det utenom de fastsatte vurderingstidspunktene blir avdekket at vilkårene for godkjenning ikke lenger er oppfylt, kan godkjenningen også bli trukket tilbake.

Dersom en skole med et godkjent samarbeidsprogram etter §§ 2 eller 3 over en periode på to år ikke tilbyr elever å delta i opplegget, kan departementet eller den departementet utpeker trekke godkjenningen tilbake.

Forslag til endring i § 6:

§ 6. Tilbaketrekking av godkjenning

Dersom det ved vurderingen av videreføring av godkjenning som fastsatt i § 5 første ledd går fram at vilkårene etter §§ 1, ~~eller 2 eller 3~~ ikke er oppfylt, kan departementet, eller den departementet utpeker, trekke godkjenningen tilbake.

Dersom det utenom de fastsatte vurderingstidspunktene blir avdekket at vilkårene for godkjenning ikke lenger er oppfylt, kan godkjenningen også bli trukket tilbake.

Dersom en skole med et godkjent samarbeidsprogram etter §§ 2 ~~eller 3~~ over en periode på to år ikke tilbyr elever å delta i opplegget, kan departementet, eller den departementet utpeker, trekke godkjenningen tilbake.

Til § 7 Overgangsordning for utvekslingsorganisasjoner og samarbeidsprogram som tidligere er godkjent etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte

Som følge av forslaget om endringer i § 2 som igjen fører til at § 3 faller bort, må henvisningen til § 3 i denne bestemmelsen tas ut.

Gjeldende § 7:

§ 7. Overgangsordning for utvekslingsorganisasjoner og samarbeidsprogram som tidligere er godkjent etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte

Utvekslingsorganisasjoner som tidligere er godkjent etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte, må søke om ny godkjenning etter § 1 innen 15. august 2015.

Utvekslingsorganisasjoner som ikke har søkt om godkjenning innen fristen, mister godkjenningen for utdanningsstøtte fra og med undervisningsåret 2016–2017.

For samarbeidsprogram og yrkesfaglig samarbeidsprogram som tidligere er godkjent etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte, må skoleeier søke om ny godkjenning etter §§ 2 eller 3 innen 15. august 2016. Dersom det ikke er søkt om ny

godkjenning innen fristen, faller godkjenningen for utdanningsstøtte bort fra og med undervisningsåret 2017–2018.

Forslag til endring i § 7:

§ 7. Overgangsordning for utvekslingsorganisasjoner og samarbeidsprogram som tidligere er godkjent etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte

Utvekslingsorganisasjoner som tidligere er godkjent etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte, må søke om ny godkjenning etter § 1 innen 15. august 2015. Utvekslingsorganisasjoner som ikke har søkt om godkjenning innen fristen, mister godkjenningen for utdanningsstøtte fra og med undervisningsåret 2016–2017.

For samarbeidsprogram og yrkesfaglig samarbeidsprogram som tidligere er godkjent etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte, må skoleeier søke om ny godkjenning etter §§ 2 ~~eller 3~~ innen 15. august 2016. Dersom det ikke er søkt om ny godkjenning innen fristen, faller godkjenningen for utdanningsstøtte bort fra og med undervisningsåret 2017–2018.